

Digitális eszközök használata 3.

BLZS©

Mi van a számítógépházban?

A számítógép: elektronikus berendezés.

Tárolja az adatokat, feldolgozza

és az adatok ki és
bevitelére is képes.

BLZS©

- Külön vezérlő és végrehajtó egység van
- Kettes számrendszerrel használ
- Az adatok és a programok is ugyanabban a belső tárban vannak
- Teljesen elektronikus
- Soros működés

Háttértárolók:

Adatok tárolására alkalmas táruk
amihez a CPU nem fér közvetlenül
hozzá.

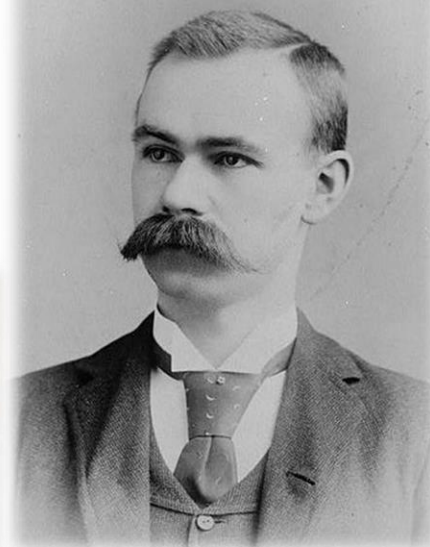
Típusai: papír alapúak,
hajlékonylemezek, merevlemezek,
mágnesszalagok, CD-DVD Romok,
Flash drive Zip drive stb.

Lyukkártya, lyukszalag:

1886 Herman Hollerith

BLZS©

1	1	3	0	2	4	10	On	S	A	C	E	a	c	e	g		EB	SB	Ch	Sy	U	Sh	Hk	Br	Rm
2	2	4	1	3	E	15	Off	IS	B	D	F	b	d	f	h		SY	X	Fp	Cn	R	X	Al	Cg	Kg
3	0	0	0	0	W	20		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
A	1	1	1	1	0	25	A	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
B	2	2	2	2	5	30	B	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
C	3	3	3	3	0	3	C	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
D	4	4	4	4	1	4	D	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
E	5	5	5	5	2	C	E	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5
F	6	6	6	6	A	D	F	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6
G	7	7	7	7	B	E	G	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7
H	8	8	8	8	a	F	H	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8
I	9	9	9	9	b	c	I	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9

BLZS©

Mágneses háttértárak:

Mágnesdob (magnetic drum)
(PC-hez nem használták)

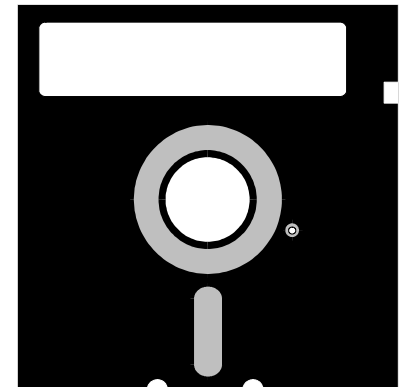
BLZS©

Mágnesszalagok (streamer)
(Adatmentésre, soros, lassú)

Hajlékonylemezek (floppy)

BLZS©

Hajlékonylemezek:

Sáv: a lemezen az adatok koncentrikus körökben helyezkednek el.

Szektor: a sávokat azonos szögű körcikkre bonthatjuk.

Egy blokkban 512bájtnyi adat fér el.

3,5"-os és 5,25"-os meghajtó

Merevlemezek:

(hard disk, winchester) gyors könnyen kezelhető, biztonságos háttértárak.

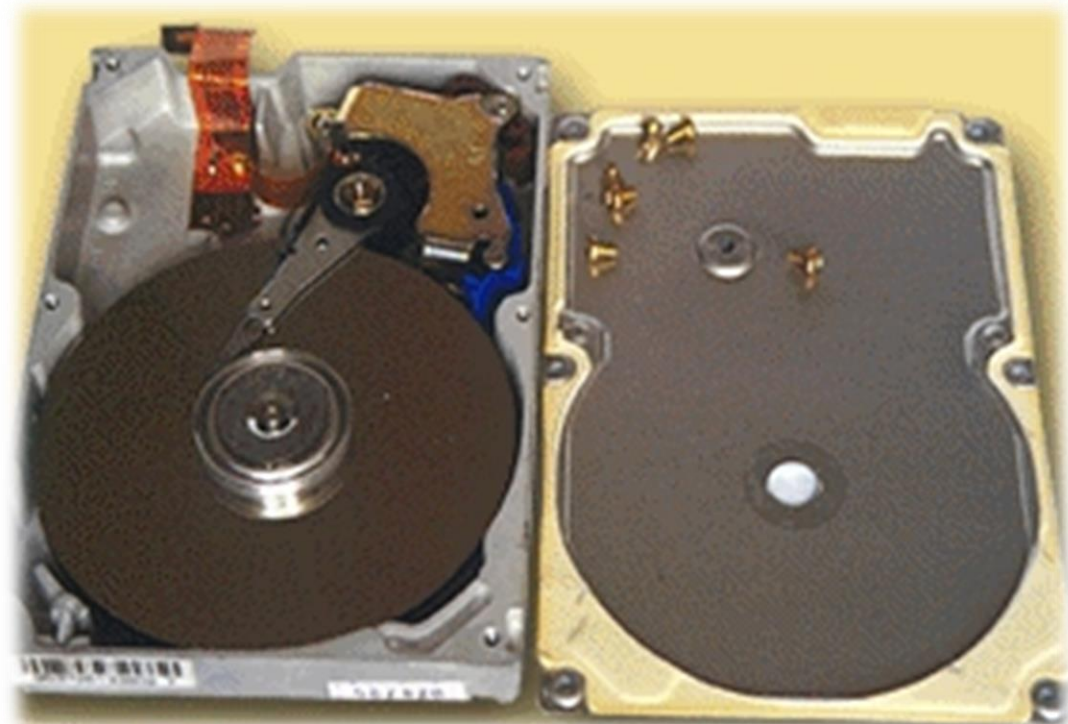
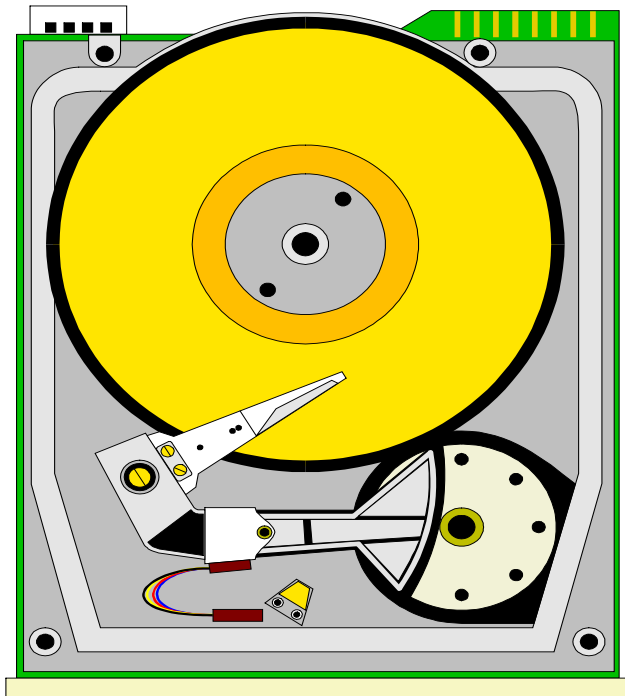
Lemezek egy tengelyen vannak, mindegyikhez külön író/olvasófej tartozik.

Merevlemezek:

Cylinder: a lemezeken egymás felett lévő sávokat közösen nevezzük.

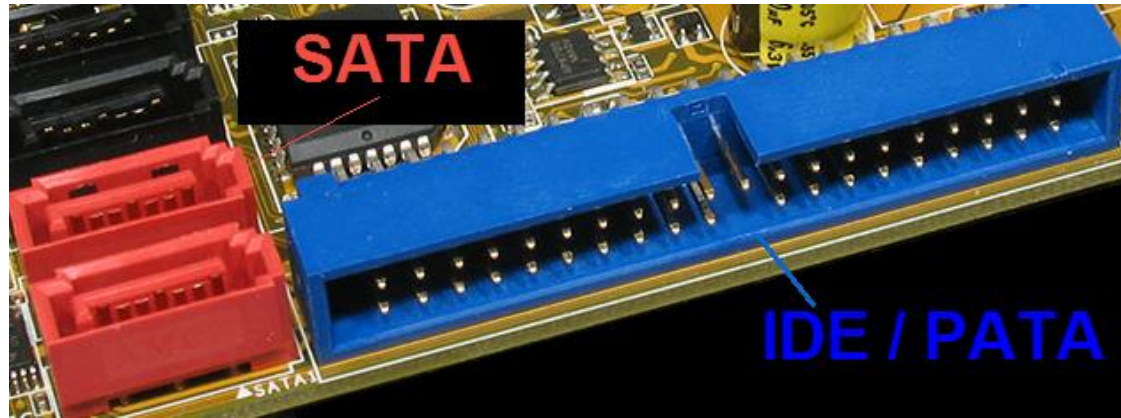
Cluster: az együtt kezelt szektorok.

Merevlemezek csatlakozói:

PATA

SATA

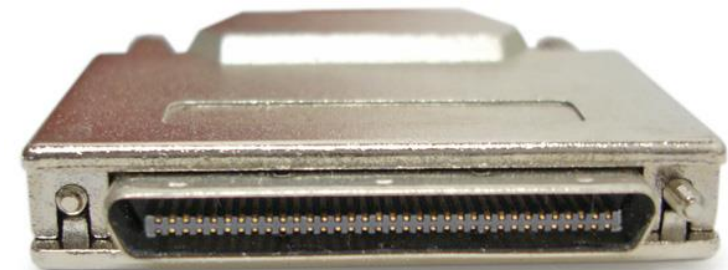

iPon.hu

iPon.hu

SCSI

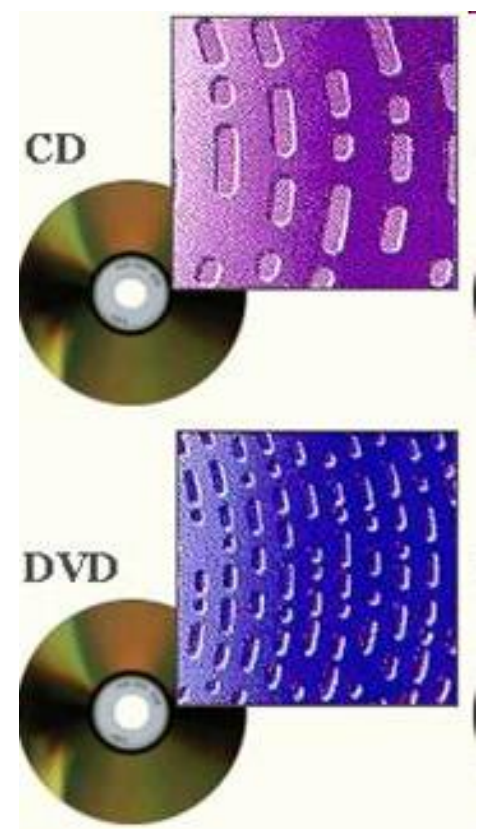

DataPro

Optikai tárolók:

CD (Compact Disk) 650MB - 800MB

DVD (Digital Video/Versatile Disc)
4,7 GB - 8,5 GB - 17 GB;

Pendrive:

4, 8, 16, 32, 64, 128, 256 GB

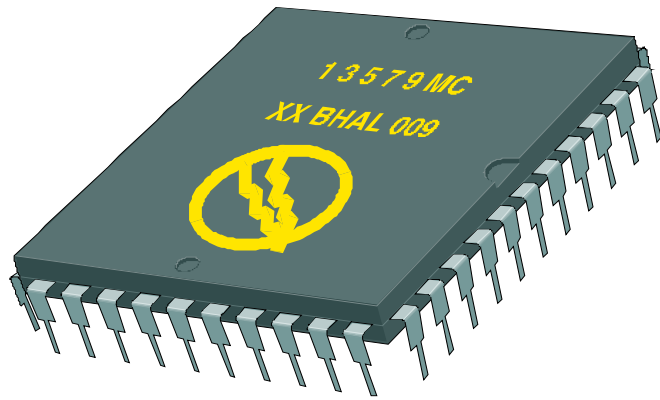

CPU

= mikroprocesszor

= központi vezérlő egység

Feladata: a gépi utasítások értelmezése és ezek alapján a számítógép irányítása.

Az eredeti PC 8088-as **processzort** tartalmazott, amely belül 16 bitesként dolgozik, azonban kifelé 8 bitesként kommunikál. Az igazi 16 bites processzor, a 8086, már 1978 óta rendelkezésre állt. (Ez a 8086 máig megtalálható a Notebook-okban.) Az akkori időkben viszont az IBM előnye a kedvező ár volt és ezt a 8088-as processzor beépítésével érték el, amely pedig szoftver oldalról teljesen kompatibilis a 8086-ossal. Ezenkívül akkor még nem állt rendelkezésre 16 bites periféria és a memória nagyon drága volt.

A processzor mellett a PC legfontosabb eleme a **BIOS-ROM**. Ez a tárolóelem tartalmazza azokat az alapvető szoftverrutinokat, amelyeket az operációs rendszer (MS-DOS, PC-DOS) használ. A többi lényeges alkotóelem elrendezését és kapcsolataikat ábrázolja a **PC alaplajának vázlat**a.

A 8088-as processzor

A CPU fő részei:

CU vezérlőegység, értelmezi és vezérli a szg-et.(gépi kód).

ALU aritmetikai logikai egység, számítási és logikai műveleteket végzi el.

REGISZTEREK tárolók
tárolják az adatokat és utasításokat, gyors írható olvasható táruk.

A 4004-es: az Intel és a világ első processzora a kis képen

Operatív tár: = központi tár = memória.

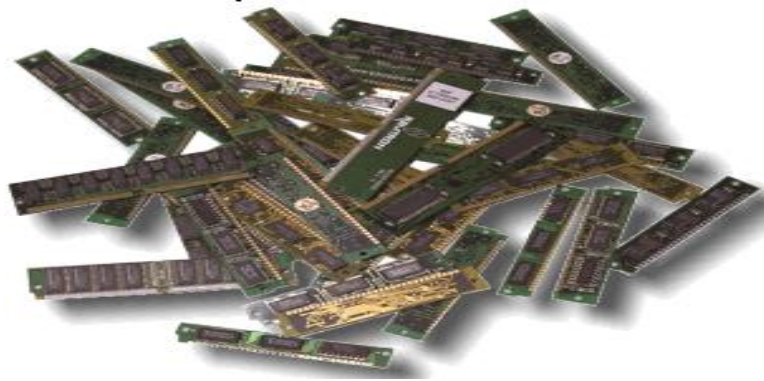
A CPU által közvetlenül címezhető és elérhető tár.

Típusai: ROM , RAM

RAM: Olvasható írható memória.

(Random Access Memory)

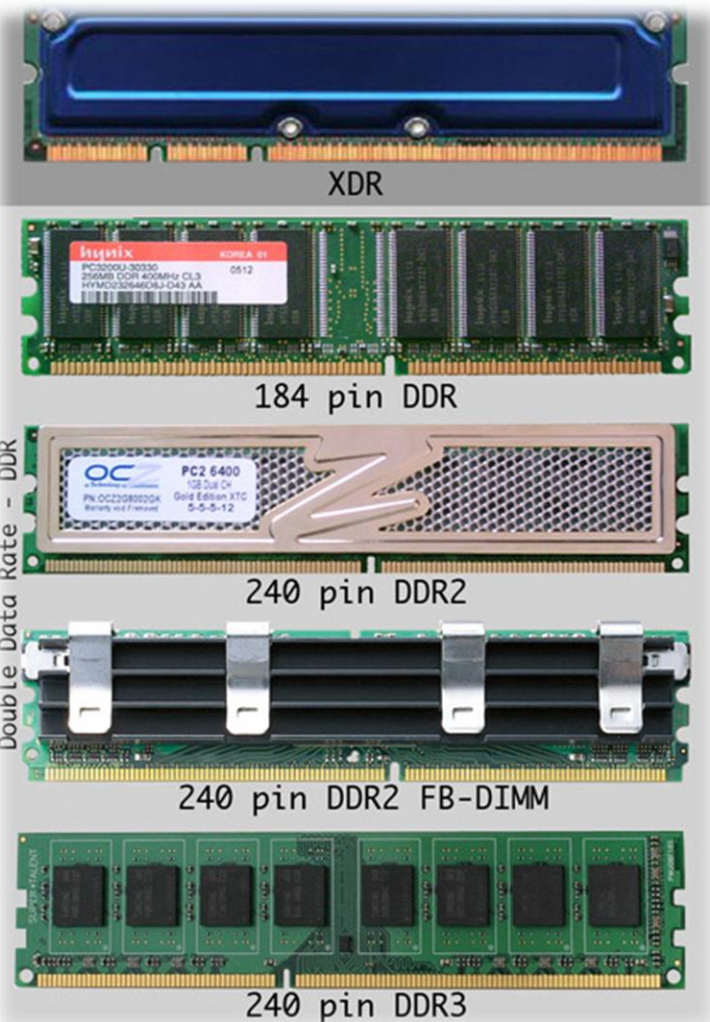
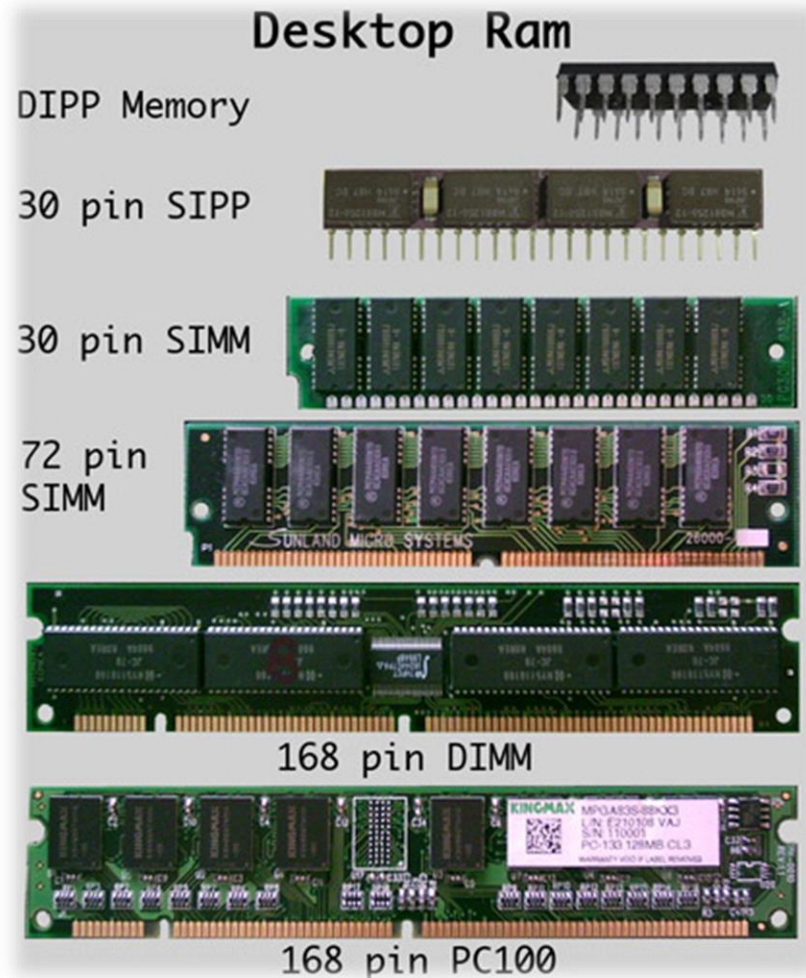
Gyors, soros hozzáférésű,
folyamatos frissítést igényel.

RAM típusai:

EDO-RAM, SDRAM, DDR1, DDR2, DDR3, DDR4

SRAM, MDRAM (videó), CMOS RAM (setup)

ROM Csak olvasható memória

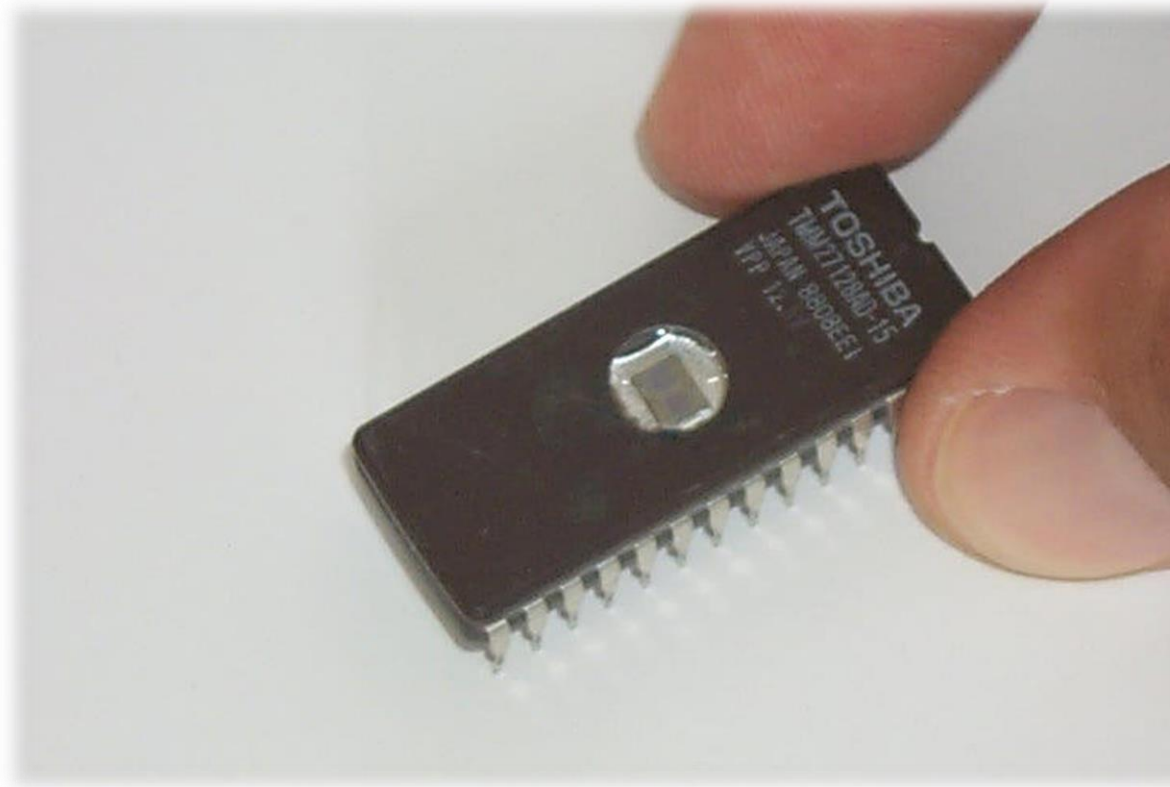
(Read Only Memory)

ROM típusai:

PROM programozható memória (gyártók által).

EEPROM elektromos úton törölhető.

EPROM (Erasable Programmable ROM).

Cache (Kes)

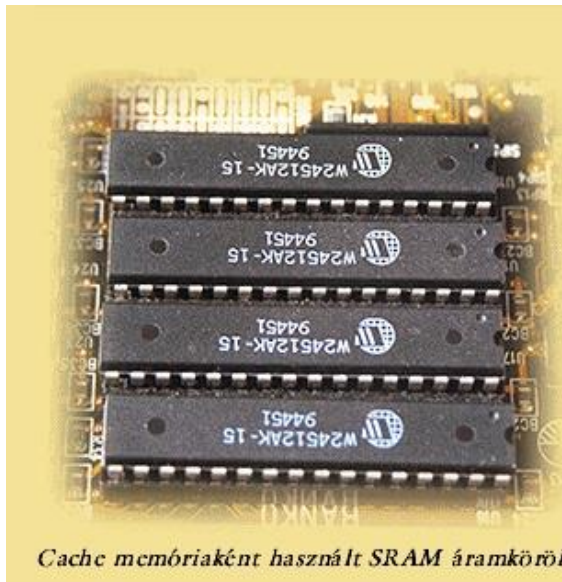
A processzor és memória közé építették be,
szinkronizálás végett.

Átmenetileg tárolja a gyakran használt adatokat.

Olvasásnál előre olvassa a háttértárat.

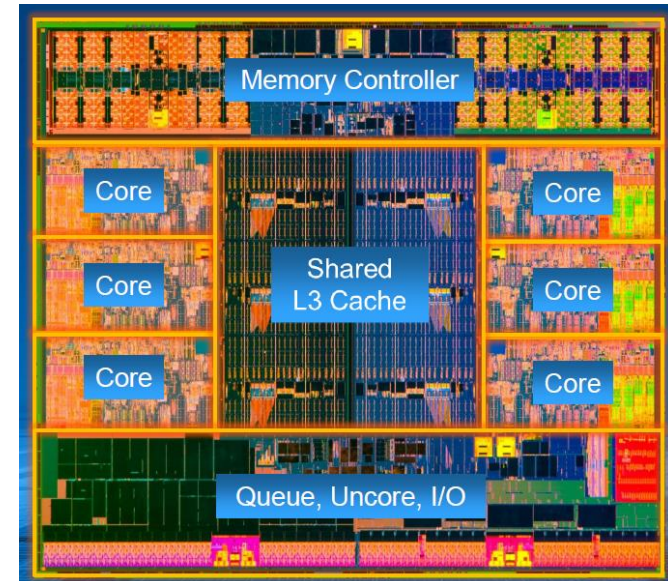
Írásnál pufferozza (várakoztatja) az adatfolyamot.

Szinkronizálja a CPU számára a periféria felől
beáramló adatokat.

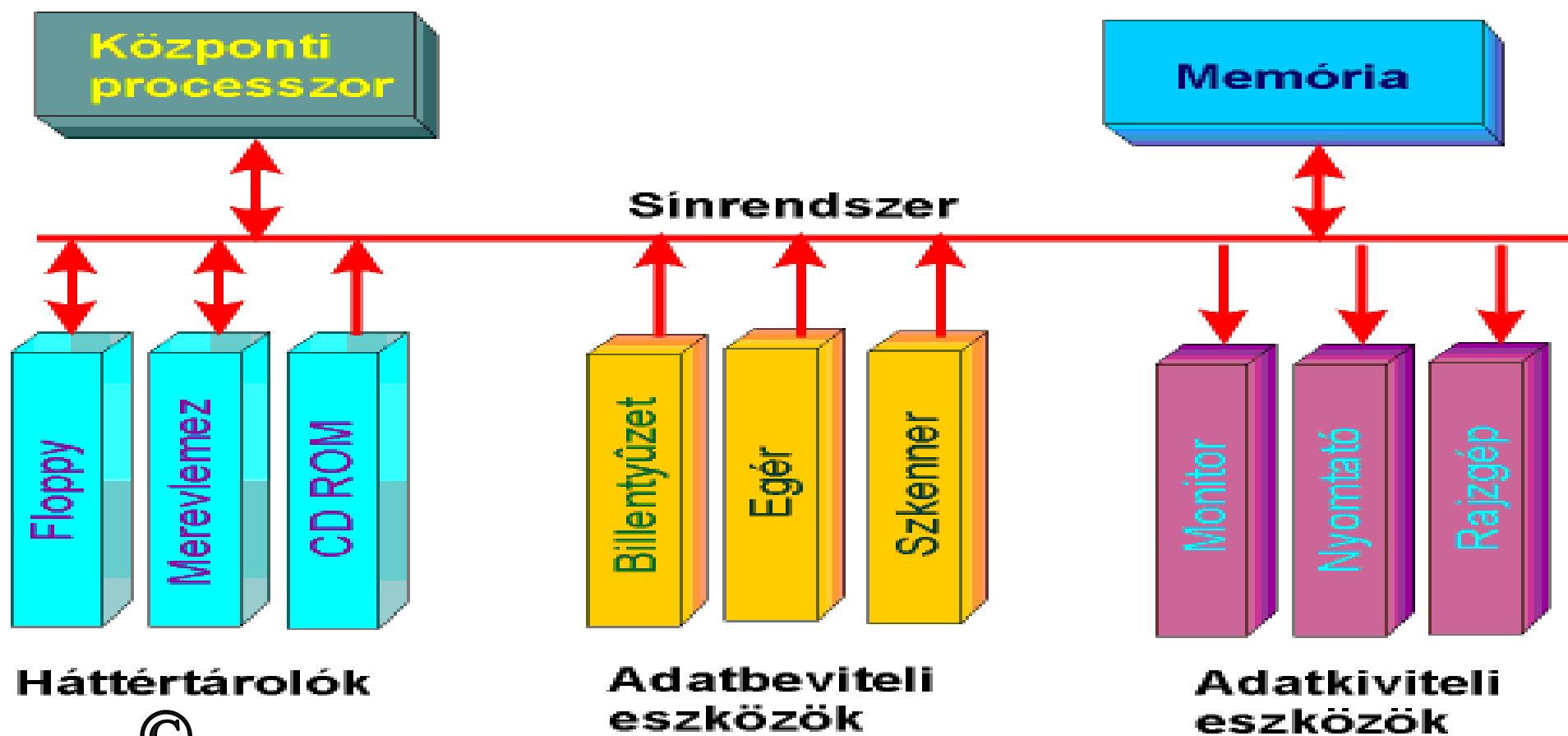
Cache memóriaként használt SRAM áramkörök

A statikus memória elemi cellája sokkal nagyobb felületet igényel a szilícium lapkán, mint a dinamikus RAM cellája. Így az SRAM áramkörök kisebb kapacitással rendelkeznek (jellemzően 16-64 kbyte), de igen rövid a cellák hozzáférési ideje. Az SRAM tipikus alkalmazása a gyorsítótárak (cache) területén alakult ki. Operatív tárként való használatukat elsősorban magas áruk korlátozza.

Interface = sínrendszer = busrendszer

Buszrendszerek: milyen módon kapcsolódnak egymáshoz az egyes egységek.

ISA busz: XT-nél 8 bites AT-nál 16 bites.

MicroChannel busz: 32 bites kialakítású.

EISA busz: 32 bites, az ISA-val kompatibilis

VESA Local busz: 32 bites lassúbb mint az EISA.

PCI busz: létezik 32 és 64 bites, Pentiumos gépek.

ISA 16 + VLB (VESA)

Extended Industry Standard Architecture - eISA

Industry Standard Architecture - ISA 16bit

Industry Standard Architecture - ISA 8bit/PC Bus

PCMCIA busz: hordozható gépek.

SCSI(szkázi) 64 bites.

(ha négynél több merevlemezt akarok kezelni)

USB (nagysebességű soros)

AGP (video)

PCI Express (legújabb video sz.)

Peripheral Component Interconnect Express - PCIe x1

Peripheral Component Interconnect Express - PCIe x4

Peripheral Component Interconnect Express - PCIe x8

PCIe x16 / PCIe 2.0 x32

Accelerated Graphics Port - AGP Universal

Accelerated Graphics Port - AGP 1.5volt

Accelerated Graphics Port - AGP 3.3volt

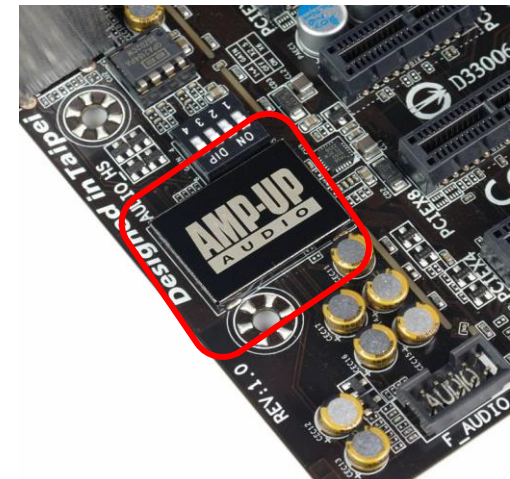
Accelerated Graphics Port - AGP Pro 1.5volt

Illesztőkártyák!

Videokártya: Lehetővé teszi, hogy megjelenhessenek a monitoron az adatok. Minél jobb minőségű videokártyát használunk, annál jobb minőségű lesz a monitoron megjelenő kép. Az újabb, 3D-s játékok komoly videokártyákat igényelnek.

Hangkártya: egy számítógép-bővítőkártya, ami audio jeleket fogad és ad ki. Tipikus felhasználási területei: multimédiás alkalmazások, hang és videószerkesztések, és szórakozás (filmnézés, zenehallgatás, játékok).

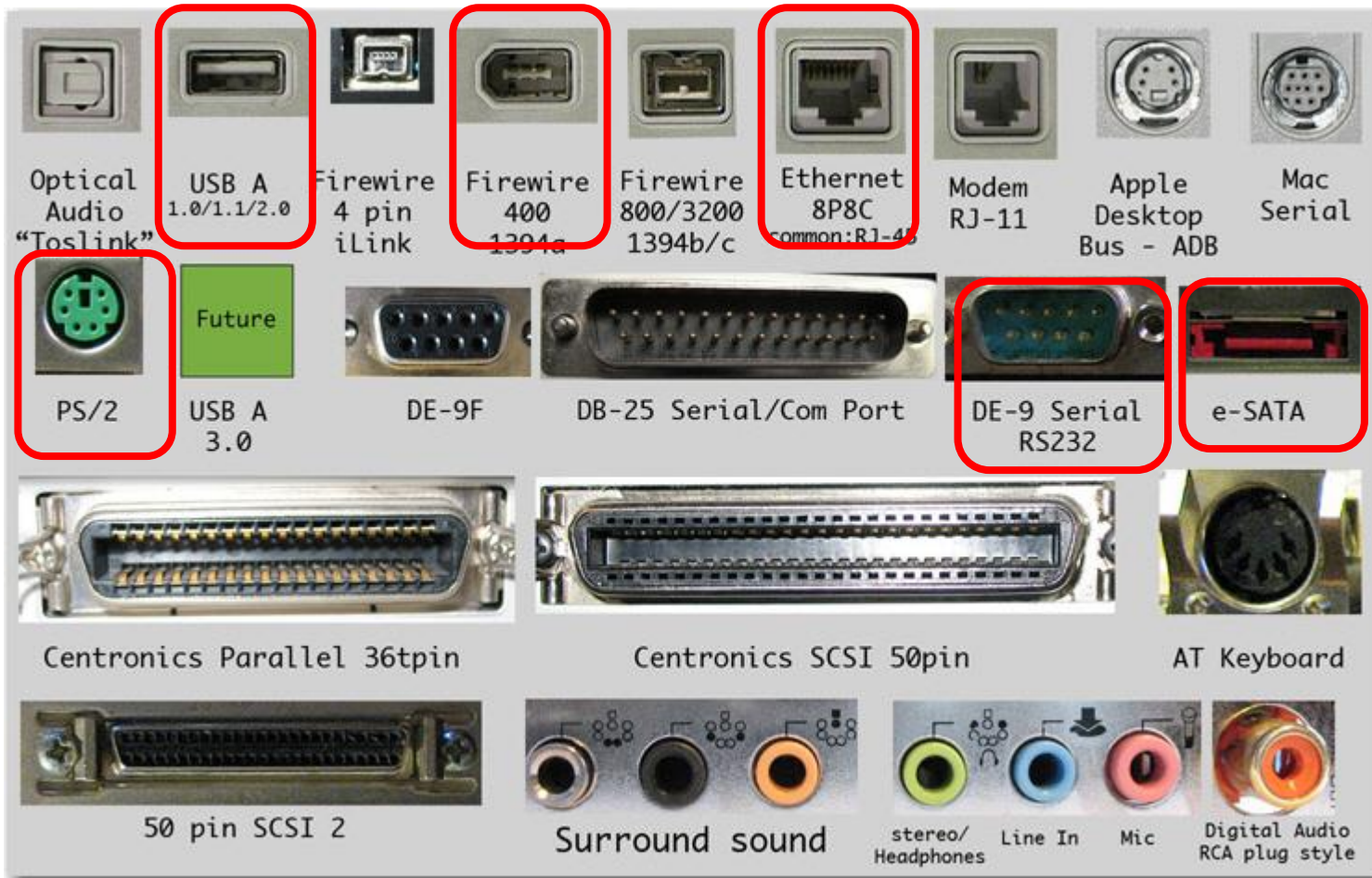

Hálózati kártya: a számítógépek hálózatra kapcsolódását és az azon történő kommunikációját lehetővé tevő bővítménykártya. Manapság már az alaplapok többsége integrált formában tartalmazza.

Portok

A bekarikázottakat fel kell ismerni!

Portok

A bekarikázottakat fel kell ismerni!

